

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

виділяти провідні ідеї, які лежать в основі пошуку її розв'язання, розробляти конструктивні схеми і варіанти практичних рішень [3].

Можна стверджувати, що сучасний процес формування професійної компетентності вчителя в педагогічному ВНЗ поступово набуває інноваційного спрямування. Про це свідчить акцентування уваги науковців на особистісно-орієнтованому та системному підходах у навчанні, на принципах науковості, послідовності, інтегративності, самостійності та активності в навчанні. Проте, багато компонентів часто розглядаються відокремлено, незалежно один від одного, що не може гарантувати ефективної якості результату формування професійної компетентності сучасного вчителя. Тому виникає необхідність створення послідовної, логічної, структурно-функціональної системи, яка б інтегрувала всі компоненти до єдиного технологічного процесу – набуття студентом професійної компетентності вчителя.

Література

1. Баграмова Н. В. Использование результатов НИР для поаспектного развития профессиональной компетенции студентов языковых факультетов педагогических вузов / Н. В. Баграмова, М. К. Колкова, И. П. Шишкина // Подготовка специалиста в области образования. – СПб., 1999. – Вып 7. – С. 187–197.
2. Зязюн І. А. Система сукупних компетенцій і компетентностей у структурі педагогічної діяльності й дії вчителя / І. А. Зязюн // Педагогіка і психологія. – 2014. – № 3. – С. 18–27.
3. Кловак Г. Зміст і форми підготовки вчителя-дослідника в умовах педагогічного університету / Г. Кловак // Рідна школа. – 2003. – № 12. – С. 46–49.
4. Мішньова О. А. Організація роботи з обдарованими учнями / О. А. Мішньова // Біологія. – 2011. – № 4 (лютий). – С. 5–6.
5. Князева О. Використання творчих завдань з біології : [запровадження особистісно-орієнтованого навчання] / О. Князева // Біологія і хімія в школі. – 2009. – № 1. – С. 30–32.
6. Проблеми вищої педагогічної освіти у світлі рішень 11 Всеукраїнського з'їзду працівників освіти // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / Укл. П. В. Дмитренко та ін. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. Ч. 1. – 257 с.
7. Педагогіка вищої школи : [навч. посібник] / Т. І. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 628 с.
8. Сисоєва С. О. Сучасні аспекти професійної підготовки вчителя / С. О. Сисоєва // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 4. – С. 60–66.
9. Слостенин В. А. Качество образования как социально-педагогический феномен / В. А. Слостенин // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 1. – С. 4–11.
10. Raven J. The Competencies Needed at Work and in Society. Collected Original Resources in Education, 1981. – 298 p.

КОМПЛЕКСНЕ ПЕДАГОГІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Савченко Л. О.

ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет», Україна

У період становлення національної системи освіти особливого значення набувають питання використання діагностичних методик у вищій школі. Педагогічна діагностика як система методів і засобів створює основу для виявлення труднощів у роботі, дозволяє визначити сильні і слабкі боки педагогічної діяльності, накреслити оптимальні шляхи подальшого розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців. Отже, існує реальна потреба суспільства в розвитку інтелектуального потенціалу та розвитку творчих здібностей кожної людини. І найважливіша роль у цьому процесі належить впровадженню в практику вищої школи діагностичних методик.

Вивчення проблеми комплексного педагогічного діагностування якості підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій. За результатами анкетування викладачів і студентів, аналізу навчальної документації та низки публікацій із досліджуваної проблеми, а також власних спостережень, з'ясовано, що на сучасному етапі запропоновано багато моделей організації педагогічної діагностики; перевірка відбувається з використанням різних шкал оцінювання, критеріїв і підходів до розрахунку рейтингу студентів; бракує методичного забезпечення з проблеми організації діагностичного контролю з педагогічних дисциплін в умовах вищої педагогічної школи; завдань професійно-педагогічної спрямованості в комплексах контрольних завдань і завдань для самостійного опрацювання; методичних порад для опрацювання студентами навчальної інформації та виконання діагностичних завдань.

До сьогодні в педагогічних ВНЗ України не організована систематична робота з підготовки й перепідготовки кадрів, спроможних кваліфіковано розробляти та використовувати педагогічні

тести, в освітньо-професійних програмах підготовки майбутніх учителів багатьох спеціальностей відсутні навчальні курси з педагогічної діагностики, дидактичної тестології чи з освітньої кваліметрії. Педагогічна діагностика якості освіти професійної підготовки майбутніх педагогів трудового навчання і технологій передбачає обстеження, спостереження й аналіз процесу навчання, надає змогу одержувати та використовувати інформацію про адекватність педагогічних технологій, форм, методів і засобів; коригувати навчальний процес.

На якість освіти студентів впливають рівень і якість підготовки абітурієнтів, якість освітніх стандартів, управління якістю освіти, зміст навчальних планів та програм, якість організації навчального процесу й науково-методичне забезпечення, педагогічна компетентність і педагогічна майстерність професорсько-викладацького складу, матеріально-технічна база, морально-психологічний клімат тощо.

Педагогічна діагностика – це процес, під час якого відбувається аналіз процесу навчання, забезпечення об'єктивного визначення його результатів, контроль, перевірка, оцінювання, накопичення статистичних даних, їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій, прогнозування подальшого поліпшення якості освіти.

Педагогічна діагностика є важливим чинником організаційних форм, що впливають на якість освіти в ході навчання студентів у вищій школі. Комплексне педагогічне діагностування якості підготовки майбутніх учителів технологій у КДПУ ґрунтувалося на системних дослідженнях, які реалізовувалися в університеті:

- проведення масштабних педагогічних експериментів для ідентифікації параметрів процесу накопичення знань студентів і формування на цій основі стратегій системного керування якістю навчального процесу;
- вивчення природи формування залишкових знань та розроблення методів комплексного моніторингу якості залишкових знань як одного з найважливіших показників якості навчального процесу в цілому;
- формування банку діагностичних завдань із фахових дисциплін, розроблення діагностичних технологій;
- створення інформаційних технологій неперервного системно-комплексного діагностування якості підготовки майбутніх педагогів.

На етапі формувального експерименту в експериментальній групі КДПУ впроваджено розроблену методичку діагностичного контролю знань студентів, натомість контрольна група продовжила навчатися за традиційною методикою. Після проведення експерименту знову реалізовано контрольну педагогічну діагностику з використанням тих самих методів дослідження, що й під час констатувального експерименту. Спеціально розроблені інтелектуальні завдання, що належать до діагностичних методів, повинні бути побудовані таким чином, щоб у ході їх виконання використовували інтелектуальні вміння: аналіз, синтез, виокремлення головного, порівняння, класифікація й узагальнення. За їх допомогою заглиблюються в ту чи в ту проблему, що постає перед студентом, описують властивості складників порушеного питання, добирають варіант розв'язання завдань. Процес розв'язання завдань складається з кількох етапів: аналіз умови завдання, пошук плану розв'язання, розв'язання завдань, перевірка й дослідження, аналіз виконаної роботи.

Було використано різноманітні ситуації, наведемо приклад:

Ситуація 1. Ви – керівник методоб'єднання. Після реорганізації Вам терміново необхідно перекомплектувати відділ згідно зі штатним розкладом. Завдання – опишіть, який шлях Ви оберете й чому: а) візьметеся за роботу самі, вивчите всі списки й особисті справи педагогів-предметників, запропонуєте свій проект на зборах методоб'єднання; б) запропонуєте розв'язувати це питання відділові кадрів, оскільки це його робота; в) щоб уникнути конфліктів, запропонуєте висловити побажання всім зацікавленим особам, створите комісію з комплектування нового методоб'єднання; г) доручите педагогам подати свої пропозиції щодо складу методоб'єднання.

Ситуація 2. Нижче подано список із 24 якостей, якими різною мірою повинні володіти педагоги для розв'язання будь-яких проблем, що заважають нормальній педагогічній діяльності: сталість, витримка, свобода дій, товариськість, старанність, мінливість, чутливість, знання своїх можливостей, дотримання сімейних традицій, здатність до уяви, зарозумілість, педагогічна майстерність, ощадливість, організованість, спритність, ініціативність, цілеспрямованість, наполегливість, уміння слухати співрозмовника, щирість, самостійність, ерудованість, прагнення до успіху, діловитість. Завдання – необхідно сформувати педагогічний колектив. Методичні вказівки: слід роздати підготовлений список якостей усім студентам і попросити кожного вибрати п'ять якостей, що, на їхню думку, є найважливішими для розв'язання проблем, які заважають нормальній роботі педагогічного колективу. Кожен студент зможе це зробити за допомогою методу попарних порівнянь.

Таким чином, усебічне осмислення результатів успішності студентів, тобто рівня якості знань студентів, їхнє ставлення до курсів професійно-предметної спрямованості та вияв зацікавлення до навчання на констатувальному й формувальному етапах експерименту, спонукало до висновку про

те, що використання обґрунтованих методик діагностичного контролю посилило інтерес і поліпшило ставлення студентів до навчання, а також сприяло підвищенню рівня якості знань, а отже, якості педагогічної освіти. Отже, підготовка майбутніх учителів трудового навчання і технологій до педагогічної діагностики якості освіти – це процес, у ході якого осмислюють, оптимізують навчання, дбають про об'єктивний аналіз освітніх результатів, контроль, перевірку, оцінювання, накопичення статистичних даних, їх рефлексію, вивчають динаміку, тенденції, прогнози щодо подальшого розвитку подій. Подальшу свою роботу вбачаємо в розробці ігрових діагностичних ситуацій.

Література

1. Беспалько В. П. Параметры и критерии диагностичной цели / В. П. Беспалько // Школьные технологии. – 2006. – № 1. – С. 118–128.
2. Боднар О. Інноваційні технології у форматі контрольної-оцінювальної діяльності / О. Боднар // Школа № 1. – 2010. – С. 5–6.
3. Вікторов В. Г. Атестація і акредитація закладів освіти в системі управління якістю / В. Г. Вікторов // Мультиверсум. Філософський альманах. – К. : Центр духовної культури, 2004. – № 43. – С. 23.
4. Підласий І. П. Діагностика та експертиза педагогічних проектів : [навчальний посібник] / І. П. Підласий. – К. : Україна, 1998. – 343 с.

ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Савчук О. П.

Університет Ушинського, Україна

Як наголошено в Законі України «Про вищу освіту» серед завдань вищого навчального закладу є забезпечення культурного й духовного розвитку особистості [1].

Одним із завдань національного виховання студентської молоді є забезпечення високого рівня вихованості молоді людини, що є важливою передумовою підготовки до професійної діяльності в освітній сфері [2, с. 81].

Напрямами державної політики в галузі виховання стали принципи гуманістичної педагогіки, сформульовані в законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2012 р., Конвенції ООН про права дитини.

Проблема культури є вічною, багатоаспектною і в усі часи актуальною. Ще педагоги минулого звертали увагу на культуру вчителя, його моральність, любов до дітей, ентузіазм у роботі: «Якщо медикам ми ввіряємо наше здоров'я, то вихователям ввіряємо моральність і розум дітей наших, ввіряємо їхню душу, а разом із тим і майбутнє нашої вітчизни» (К. Д. Ушинський); «Ідея, якій служить учитель, полягає в насадженні моральності в роді людському», «Покажи мені своїх учнів, і я побачу тебе» (А. Дістервег); «Вихователь творить найбільше багатство суспільства – людину. В цьому творенні найголовнішим є вміння знайти в моральних цінностях нашої Вітчизни і всього людства те, що треба вкласти в юні душі» (В. О. Сухомлинський).

Процес підготовки фахівця з вищою освітою полягає, з одного боку, у здобутті ЗУН, з іншого – оволодінні належним рівнем педагогічної культури. Виділення педагогічної культури зумовлене специфікою педагогічної діяльності викладача, вчителя, спрямованої на формування особистості, здатної в майбутньому відтворювати й збагачувати культуру суспільства.

Питання формування ціннісного ставлення, моральних норм, культури поведінки цікавили багатьох учених: Г. Балл, М. Бойко, Л. Бондар, Г. Ващенко, С. Волкова, С. Гончаренко, І. Зязюн, Є. Клімова, Н. Крилова, В. Перепелиця, В. Рибалко, Ю. Руденко та ін.

Згідно періодизацію психічного розвитку у віковий період від 15 до 18 років відбувається оволодіння системою соціально значущих ціннісних уявлень, ідеалів, уявних зразків побудови життя, професійного шляху. Процес навчання у виші надає можливість для розвитку індивідуальності студента, тобто розвитку тих психічних властивостей і якостей, які виявляються об'єктами соціальних дій у певних умовах.

Молодь гостро потребує моральних орієнтирів, етичних, культурних цінностей, тоді як у реальному житті вона зустрічається з негативними явищами, злом, відсутністю стійкого морального стрижня.

Студент (майбутній педагог) здобуває педагогічну освіту, є учасником педагогічного процесу, щоб у майбутньому навчати та виховувати дітей. З власного досвіду роботи, бесід із колегами, спостережень, аналізу роботи та із безпосередньої взаємодії зі студентами, помітним є факт